

جمعه

ایران

• مدیر مسئول: محمدحسن روزی طلب
• سردبیر: محمدصادق علیزاده
• معاون فنی: محمدملاعلی اکبری
• دبیر تحریریه: ونوس بهنود
• دبیران:
• سید پویا هاشمی (گزارش و گفت‌وگو)
• صادق رخ‌فرد (تاریخ)

• محمدعلی یزدانبار (کتاب)
• آیه طائبی (زندگی)
• فاطمه سادات رضوی (طنز)
• فرناز اینانلو (زنان)
• زینب فروزنده (زوم)
• فاطمه کهریایی (فرهنگ)

• تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ • شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • ارتباط
• مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ • روابط عمومی
• نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
• صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۳۸۸
• انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:
• ۸۸۵۴۸۸۹۲-۵

زوم

بررسی یک گزارش آماری نشان می‌دهد خانوارهای ایرانی در سال ۱۳۹۶ دو برابر بیشتر برای کتاب و نشر هزینه می‌کرده‌اند

یار مهربان در قعر جدول

محمدصادق علیزاده
سردبیر

اگر تأثیر تورم را کنار بگذاریم میزان هزینه‌ای که خانوار ایرانی برای حوزه نشر و کتاب (کتاب و مطبوعات) در سال ۱۴۰۱ کرده است تقریباً نصف عددی است که خانوار در سال ۱۳۹۶ برای این منظور انجام می‌داده است

قصه سرراست‌تر از آن است که نیاز به توضیح داشته باشد. یک مرکز پژوهشی در حوزه تحلیل صنایع فرهنگ بنیان و خلاق که از قضا طرف حساب چند ده شرکت هم هست گزارشی از داشبورد فرهنگی خانوار ایرانی از سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ منتشر کرده است. مطالعه دقیق هر بخش از این گزارش وقت ميسو طی می‌طلبد. دقیق شدن در بخش نشر و کتاب در این گزارش اما نگران‌کننده به نظر می‌رسد. طبق این گزارش نسبت هزینه‌کرد فرهنگی که خانوار ایرانی در بخش نشر و کتاب هزینه کرده است از ۱۹ صدم درصد (کمتر از یک درصد) در سال ۱۳۹۶ به ۱۱ صدم درصد در سال ۱۴۰۱ رسیده است.

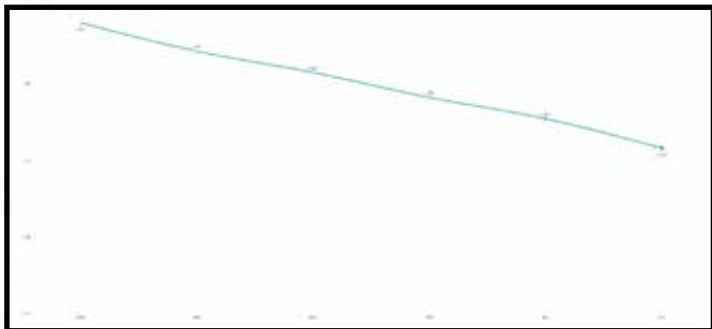
نکته اینکه این محاسبه با احتساب درصد تورم و تأثیری که روی قیمت فروش می‌گذارد انجام شده است. به عبارت دقیق‌تر و صریح‌تر، تأثیر تورم از قیمت‌ها محاسبه و کسر شده است.

این اعداد نشان‌دهنده یک موضوع مهم و نگران‌کننده است. اگر تأثیر تورم را کنار بگذاریم میزان هزینه‌ای که خانوار ایرانی برای حوزه نشر و کتاب (کتاب و مطبوعات) در سال ۱۴۰۱ کرده است تقریباً نصف عددی است که خانوار در سال ۱۳۹۶ برای این منظور انجام می‌داده است. نکته مهم این پژوهش آنجاست که بسیاری از اموری که در ظاهر ربطی به هزینه‌کرد برای کتاب ندارند هم در آن تحت عنوان هزینه‌کرد نشر و کتاب محاسبه شده است.

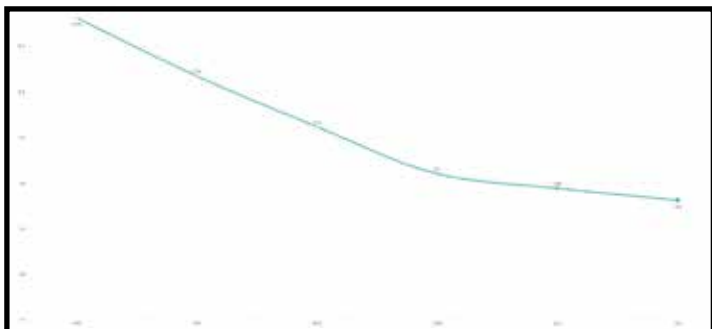
این موضوع از آنجایی اهمیت پیدا می‌کند که در نظر داشته باشیم اموری مانند کتاب‌های کمک‌درسی، پوستر و کارت پستال، صحافی کتاب و پایان‌نامه، کتاب‌های درسی دانش‌آموزان و هزینه فتوکپی و پرس کارت جزو مواردی محسوب می‌شوند که در زمره نیازهای ضروری شهروندی‌اند و جزو هزینه‌کردهای روزانه محسوب می‌شوند. این یعنی نرخ افت هزینه‌کرد برای کتاب و مطبوعات احتمالاً بیشتر از افت از ۱۹ صدم درصد سبد هزینه‌کرد خانوار به ۱۰٫۸ صدم درصد (زیر یک درصد) بوده است. افت نرخی که احتمالاً با احتساب هزینه‌های روزمره که شرح بعضی از مصادیق آن در ستور قبل رفت، کمتر هم شده است.

همچنین اگر درصد تأثیر تورم را محاسبه و در نهایت آن را از معادلات حذف کنیم تا بتوان هزینه سال‌های مختلف را با هم مقایسه کرد هم به آمار جالبی می‌رسیم. هزینه‌ای که خانوار ایرانی در سال ۱۳۹۶ برای حوزه نشر و کتاب کنار قرار می‌داده است هم در سال ۱۴۰۱ دقیقاً نصف شده است. به عبارت بهتر و دقیق‌تر عدد ۳٫۳ میلیارد تومانی که در خانوار ایرانی برای حوزه نشر و کتاب در سال ۱۳۹۶ هزینه می‌کرده است در سال ۱۴۰۱ به عدد ۱٫۳ میلیارد تومانی رسیده که نشان‌دهنده نصف شدن هزینه‌کردن برای این حوزه از سوی خانوارهای ایرانی است. بررسی تأثیر شرایط اقتصادی بر هزینه‌کرد سبد حوزه نشر و کتاب در دهک‌های مختلف جامعه از دهک ۱۰ که توانمندترین دهک اقتصادی است تا دهک یک که ضعیف‌ترین دهک اقتصادی محسوب می‌شود هم احتمالاً از دیگر مؤلفه‌هایی است که می‌توان آن را در گزارش بررسی کرد. دهک‌های ۳، ۵ و ۹ بیشترین افت هزینه‌کرد را داشته‌اند که می‌توان آنها را دهک‌های طیف طبقه متوسط جامعه دانست. به عبارت دقیق‌تر طبقه متوسط جامعه بیشترین کاهش را در هزینه‌کرد نشر و کتاب داشته‌اند.

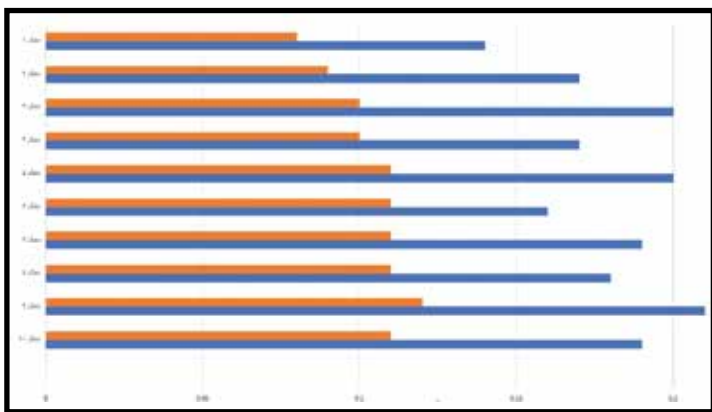
مجموعه نمودارهای فوق حاکی از آن است مبلغی که خانوار ایرانی برای حوزه کتاب و نشر در سال ۱۳۹۶ هزینه کرده است با احتساب ضریب تورم بشدت کاهش و در سال ۱۴۰۱ تقریباً به نصف رسیده است.

درصد هزینه‌ای حوزه نشر و کتاب از سبد هزینه‌های خانوار ایرانی

هزینه‌کرد خانوار ایرانی به میلیون تومان برای حوزه نشر و کتاب با محاسبه ضریب تورم

مقایسه درصد هزینه‌کرد حوزه نشر و کتاب در دهک‌های مختلف اقتصادی در دو سال ۱۳۹۶ (آبی) و ۱۴۰۱ (نارنجی)

نکته مهم این پژوهش آنجاست که بسیاری از اموری که در ظاهر ربطی به هزینه‌کرد برای کتاب ندارند هم در آن تحت عنوان هزینه‌کرد نشر و کتاب محاسبه شده است

